

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 22. marts 2013 i sag nr. BS 28-501/2009:

A

mod
Patientskadeankenævnet
Vimmelskaftet 43, 2
1161 København K

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 16. marts 2009.

Den angår om sagsøgerens, A^{AS} erhvervsevne er nedsat med 50% som følge af en anerkendt patientskade i forbindelse med en hofteoperation.

A har påstået sagsøgte, Patientskadeankenævnet, tilpligtet at anerkende, at hendes erhvervsevne er nedsat med 50%, som følge af den anerkendte patientskade.

Patientskadeankenævnet har påstået frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

A blev den 4. oktober 2006 opereret på B Sygehus og fik indsat en ny hofte. Patientforsikringen har anerkendt, at operationen ikke blev korrekt udført. A har i denne anledning fået tilkendt erstatning for 10% mén.

Forklaringer:

A har forklaret, at hun, efter hun gik ud af skolen, rejste med tivoli i et par år. Hun arbejdede i en pølsevogn. Hun kan godt lide at lave mad. Hun kan ikke huske, hvor hun kom hen efter tivoliet. Hun fik en søn i 1989. Hun er da 19 år. Hun mener, at hun på dette tidspunkt var kassedame i Superbrugsen; men der var problemer under hele graviditeten og også efterfølgende efter fødslen. De rendte ind og ud af sygehuset det første år.

Det vil sige, at der gik 2 år med graviditet og fødsel. Hun har været 2 steder, idet hun både har været kassedame i brugsen nede i rundkørslen og været i grøntafdelingen i den daværende brugs i gågaden. Hun har haft rigtig mange forskellige små arbejdspladser. Har blandt andet arbejdet hos Citybageren, der tidligere var i 'I'gade. Forretningen eksisterer ikke mere. Hun mener, at hun arbejdede der et lille års tid. Det var efter, at hun havde fået sin søn.

Det er rigtigt, at hun har været på kvindekursus. Det var måske fra omkring 1990. Hun nok været det 5 gange. Hun har i nogle perioder fra 1990 - 1996 været på kvindeværkstedet, hvor hun lavede kreative ting som blomsterbinding og syede tøj. Det har mest været det samme kursus, som hun har deltaget i. De sidste to gange hun var der, lavede hun mad derude. Hun fik lov til at komme i køkkenet, fordi hun elsker at lave mad, og hun er god til det. Det stoppede, fordi der blev lukket ned.

Efterfølgende var hun "tabt" i en periode. Hun kom senere ned på "C", fordi det var en leder, som havde været på kvindeværkstedet, der åbnede "C". Der var en genbrugsforretning, og folk kunne også komme ind fra gaden og få mad. A kom i køkkenet på C og lavede mad.

Hun har arbejdet på værtshus i meget korte perioder. Hun har arbejdet på "D" i E i 3 - 4 måneder og været afløser på "J F", der er et værtshus i G. Det var sådan lidt on/off, når der lige har manglet en. Hun har også over flere gange arbejdet i en pølsevogn. Hun kan ikke huske, hvor længe af gangen, det har været.

Hun har i hvert fald været på "C" i et ½ år. Det kan godt være, at hun har været der i 1 års tid. Hun har svært ved at huske det, fordi hun har været så mange forskellige steder i kort tid.

Hun havde en drøm om at få sit eget lille sted. Hun fik så sin søster til at åbne en mad-café, derude hvor hun selv boede på vej. Mad-caféen bragte mad ud til alle mennesker, f.eks. pensionister. Maden blev bestilt, ligesom man bestiller en pizza. Man kunne ringe og bestille dagens middag, eller hvad der nu var på menukortet. Hun lavede mad der, og det var hun glad for. Hun var der i 2004 og 2005.

Hun hjalp også sin søster med at passe hendes børn. Det var, når A ikke kunne holde ud at være ude på arbejdet. Hun tog så hjem og tog børnene med hjem. Hun har ikke fået penge for at passe børnene. Hun kunne bestille mad til sig selv og sin søn. Når hun ikke kunne være på mad-caféen, var det på grund af hendes forhold. Forespurgt om det var på grund af hoften, bekræftede hun dette.

Hendes håb var, at hun kunne få en ny hofte, og at alle smerterne kunne gå væk. Hun håbede, at hun så derefter at kunne starte op på mad-caféen og så

med tiden få et fuldtidsarbejde derude, fordi hun lavede mad derude, og det er hun god til. Hun er glad for at lave mad, men sådan endte det bare ikke.

Inden hofteoperationen havde hun smerter i hoften i form af nogle bidende jag oppe i sin hofteskål, fordi den var slidt ned. Det var også galt ned i benet og om i lænden. Det var ligesom om, at smerterne strålede ud. Hun kunne på grund af smerterne ikke stå op i længere tid. Hun så frem til operationen, så smerterne kunne komme væk, og hun kunne komme videre.

Hun har i dag lidt mere gå på mod end dengang. Efter operationen er generne fra smerterne meget værre. Hun har vilde strækninger ned i benet og trækninger om i lænden og hele vejen op i ryggen, som generer helt op i skulderen. Hun har svært ved at sidde. Hun kan ikke sidde på sin venstre balle. Hun må derfor, når hun sidder, belaste sin højre hofte. Hun prøver mange gange at tage sig selv i det, men smerterne de vinder hver gang, så hun ryger om på højre side igen. Længere gåture er en by i Rusland, og hun kan heller ikke stå ret længe.

Før hun fik sin operation, da var hun 2 - 3 gange om ugen i skoven med sine hunde. Hun gik meget, altså det hun kunne holde til, men det kan hun ikke i dag. Underlaget er alt for ujævnt til, at hun kan komme ud i skoven med sine hunde, alt sådan noget er slut.

Når hun får smerter, har hun en varmedims til at lægge i microovnen, som hun lægger om sådan varmpudeagtigt noget. Det kan lindre lidt. Hun får også morfinpiller hver dag. Hun får nu op til 2 piller om dagen. Hun har været oppe på 6 piller om dagen. Da hun fik alle de piller, var hun døsig, og hun kom aldrig ud. Hun følte selv, at hun blev mere og mere indadvendt. På et tidspunkt følte hun, at hendes liv var slut. Ved sengetid får hun meget uro i sine ben, og om natten står hun op for at lave strækøvelser. Når hun går, falder benet ind, og hun er tit ved snuble over sit eget ben. Hun føler sig lidt som Klods Hans. Det er venstre knæ, der falder ind over det højre. Hun har slet ingen muskulatur i det ben overhovedet. Det er rigtigt, når læger har skrevet, at hun slet ikke kan få benet ud til siden. Hun bruger sit højre ben. Hun kan ikke ligge i en gynækologstol, hvis hun skal undersøges hos lægen. Det venstre ben må trækkes helt ind, hvor det højre må trækkes lidt længere ud, så hun ligger helt totalt akavet.

Hun synes, at det har haft store følger for hende. Hun har ondt hele tiden. Smerterne varierer, men der er smerter hele tiden, nogle gange topper det, så får hun simpelt hen så ondt. Hun gået ned på 2-3 piller om dagen, også for at få en hverdag. Hun kan jo ikke sætte sig ud i sin bil og køre, når hun har fået morfinpiller. Der er mange begrænsninger. Hun er meget hjemme. Før var hun et udemenneske, men det kan man ikke kalde hende mere. Hun er tit og ofte hjemme. Hun kører almindelig bil. Hendes kæreste har købt en handicappbil til hende. Den er høj, så hun kan sætte sig direkte ind og ud. Hun har fået tildelt et handicapskilt til den.

Lige efter at hun havde fået opereret sin skulder, var det kun skulderen, hun kunne mærke. Den overgik ligesom det, der var i forvejen. Som det var i forvejen, havde hun vænnet sig lidt til. Der kommer nogle perioder, hvor det toppe. Det blev ikke bedre med skulderen. Den har aldrig været i orden. Hun fik det bedre i skulderen, inden hun skulle opereres i hoften. Hun har noget i nakke og skulder. Det er faktisk hele hendes venstre side, det er galt med. Hvis den kunne blive skiftet ud, så ville hun være som et næsten nyt menneske.

Hun tror, at smerterne skyldes belastning, fordi hun går så skævt. Ømheden inden i skulderen har været ved lige fra før operationen, og den er der stadigvæk.

Hun mener ikke, at hun holdt op med at arbejde i 2005 på grund af rygsmerter. Det var på grund af skulderen i 2005. Hun holdt op, fordi hun kom til at skære sener over i sin finger, idet hun kom til at gribe efter en kniv. Hun var ikke ude at arbejde til trods for, at hun var rigtig god til at lave mad, og det ville hun også rigtig gerne. Hun kan godt lide at være ude på arbejde, men hendes forhold har ikke tilladt det.

Hun har boet sammen med en iraner i 8 år. Hun lærte ham at kende i 1994-1995, og de flyttede sammen kort tid efter. Det var en stor fejl. Han havde selvfølgelig en anden kultur. Der var mange ting, som de var uenige om. Han var meget jaloux anlagt. Han mødte op på hendes arbejdsplads og gjorde hende meget pinligt berørt. Hun har ikke været på arbejdspladserne ret lang tid, fordi han har gjort hende pinlig. Hun har været enorm meget undertrykt. Det er først i dag, at hun kan se det, fordi hun kommer mere frem i dag, end hun gjorde dengang. Hun følte, at hun blev holdt nede af ham, som hun boede sammen med. En iraner på stoffer er helt utilregnelig, så derfor har hun været meget hjemme. Hun har tit og ofte ikke turdet at tage med ud nogle steder, fordi hun vidste, hvordan han reagerede. Ud ad til kan man ikke se det på ham, det var først, når man kom hjem bag lukkede døre. Han har truet hende med kniv. En dag hun lå på sofaen sammen med sin søn i den anden ende, så blev døren sparket ind. Det var også på grund af ham, at hun blev skudt i armen i 2001. I 2002 fandt han heldigvis en ny kæreste, en ung pige på 17 år, så slap faktisk for ham på det tidspunkt. Hun havde nogle gode venner, som hun kunne flytte hjem til, hvor hun turde at være, og hvor hun vidste, at hvis han kom der, så ville han ikke nå ind til hende alligevel. Det var 8 år i helvede at bo sammen med ham. Det kom hun ud af i 2002.

Hun fik samling på sig selv og fandt en ny sød kæreste, troede hun da. Så startede hele balladen op igen. Det var ikke engang et halvt år efter, og da var hun allerede så dybt involveret, at hun var "dernede" igen. Hendes kæreste mødte f. eks. op nede ved Høpsevogn, hvor der var fuldt af kunder. Han kom ind og begyndte at råbe og skabe sig. Det var enormt nedværdigen-

de og pinligt. Så det var faktisk 11 år, 8 år med den ene og 3 år med den anden, men det var det samme problem med jalousi. Når hun prøvede at komme væk fra dem, fulgte de hende rundt. Det var ikke ret sjovt.

Efter de 11 år kom operationen i 2005. I slutningen af 2006 fandt hun så ham, som hun bor sammen med i dag. Hun har aldrig haft det bedre. Han er en normalfungerende og selvstændig mand. De bor i hus. Det har gjort hende godt. Det var det, hun skulle have haft dengang, så havde hun været i fuld sving. Hun ville gerne have været ude og arbejde, for hun elsker at lave mad. Hun har fået så meget ros for sin madlavning. Det var også hendes mål, da hun fik sin søster til at åbne mad-cafeen. Hendes søster måtte efterfølgende lukke ned igen, fordi hun ikke havde det personale, hun skulle bruge, og der var mange ting. Men det havde været ^{Als} mulighed. Arbejdsevnen havde hun nok dengang, men psyken var der ikke. Hun havde ikke fået lov til at være sig selv. Hun har boet sammen med sin nuværende mand i knap 4 år, men hun har dog i en periode haft sin egen lejlighed. Det kunne være en eller anden ting, som hendes kæreste havde sagt, hun kan ikke huske hvad, men det var nok til, at hun fik sin egen lejlighed. Hun følte bare, at den vej kunne hun ikke en gang mere. Det var dog uforskyldt, så hendes søn har nu overtaget lejligheden.

Parternes synspunkter:

^A har i det væsentlige gjort de anbringender gældende, der står i påstandsdokument:

"

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det overordnet gældende, at der tilstrækkeligt sikkert grundlag til at tilsidesætte sagsøgtes afgørelse, bilag 5 om ,at sagsøger som følge af patientskaden ikke har et erhvervsevnetab.

Det gøres gældende at sagsøger som følge af patientskaden har et erhvervsevnetab på 50 %, jfr. Erstatningsansvarslovens § 5.

Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse, **bilag 11**, er ukorrekt, idet den beror på fejlagtig vurdering af skulderproblemstillingens indflydelse på ydeevnen forud for patientskaden, ligesom Arbejdsskadestyrelsens vurdering er ukorrekt for så vidt angår vurderingen af, om sagsøgers arbejdsevnen var nedsat i det omfang som Arbejdsskadestyrelsen forudsætter forud for patientskaden.

I den sammenhæng gøres det nærmere gældende, at ^{Als} erhvervsevne ikke forud for patientskaden var nedsat i erstatningsretlig sammenhæng, jfr. U.1996.1334.H, i det omfang, som sagsøgte forudsætter i sin udmåling.

^A havde inden patientskaden problemer med skulder og

hofte, hvor det, af det lægelige materiale, der foreligger, fremgår, at det er hoftegenerne, der var de dominerende. Jfr. journalen fra

☞ sygehus, **bilag 7**. I den sammenhæng bemærkes, at sagsøgte ikke på tidspunktet for afgørelsen, **bilag 5**, havde ajourførte oplysninger om skuldergenerne.

Det fremgår, at sikrede i juli 2005 gennemgår en operation i skulderen. Men der foreligger ikke indikationer for, at **A** ikke med skulderskaden kunne klare et ikke skulderbelastende arbejde.

Der er ikke, efter afslutning af forløbet, beskrevet gener af betydning. Jeg henviser ligeledes i den sammenhæng til, at det af lægeskemaet fra den 22. marts 2007 til Patientforsikringen ligeledes fremgår, at pt. er uden andre sygdomme.

A kunne inden operationen udnytte sin arbejdsevne i et vist omfang. På baggrund af **bilag 6** man bl.a. udleder to ting. For det første at sikrede rent faktisk var i stand til at arbejde deltid indenfor forskellige områder som pølsevogn, madcafe osv. Ligesom det kan udledes, at **A**, i den periode der lægger til grund for sagsøgtes afgørelse, havde personlige problemer bl.a. på grund af samlever.

For så vidt angår sagsøgtes bemærkninger under erhvervsevnetabet om, at sikrede trods en ukompliceret hofteoperation, ville have haft et forholdsvist stort mén, der ville have indflydelse på erhvervsevnen henvises til ménvurderingen i sagen herunder særligt lægekonsulentens vurdering.

I øvrigt fremhæves det, at der ikke i sagen foreligger oplysninger, der indikerer, at sikrede ikke efter et ukompliceret forløb, kunne have været stort set smertefri, som man ser ved langt de fleste indsættelser af hofteproteser på operationstidspunktet og i dag.

Hvis operationen var gået som den skulle, ville sagsøger have kunnet udnyttet sin erhvervsevne i et ikke ubetydeligt omfang.

Det gøres således gældende, at sagsøger inden patientskaden havde en erhvervsevne, som hun rent faktisk også udnyttede i perioder, hvor hendes daværende familiemæssige forhold tillod det.

Såfremt operationen af hoften havde været vellykket, ville hun fortsat som minimum kunne have udnyttet sin erhvervsevne med 50%.

Det gøres således gældende med henvisning til U.1996.1334. H, at sikredes erhvervsevne ikke efter en erstatningsretlig sammenhæng var ophævet fuldstændig forud for skaden, som forudsat i den udmåling sagsøgte har foretaget."

Patientskadeankenævnet har i det væsentlige gjort de anbringender gældende, der står i påstandsdokumentet

"

Til støtte for den nedlagte frifindelsespåstand gøres det gældende, at der ikke er noget sikkert grundlag for at tilsidesætte sagsøgtes afgørelse af 18. september 2008 (bilag 5), idet sagsøgte ud fra de i sagen foreliggende oplysninger har været berettiget til at lægge til grund, at sagsøgerens erhvervsevnetab som følge af patientskaden ikke oversteg 15%, og at sagsøgeren således ikke efter de gældende regler har opfyldt betingelserne for at opnå erstatning for erhvervsevnetab, jf. erstatningsansvarslovens § 5.

Det gøres herved gældende, at det afgørende vedrørende spørgsmålet om erhvervsevnetab er en vurdering af sagsøgerens økonomiske forhold, og at det har været berettiget, som myndighederne har gjort, at lægge vægt på bl.a. oplysningerne i sagsøgerens årsopgørelser for perioden fra 1997 til 2006 (bilag A-K). Det fremgår heraf, at sagsøgeren i en længerevarende årrække forud for patientskaden udelukkende havde haft korte og afbrudte ansættelser hos forskellige arbejdsgivere.

Det har ligeledes været berettiget at lægge vægt på, at sagsøgerens forudbestående gener fra grundlidelsen i hoften samt hendes smerter i øvrigt bl.a. i skulderen med stor sandsynlighed har været medvirkende årsag til, at sagsøgeren ikke har kunnet passe et arbejde i årene forud for hofteoperationen.

Det skal således understreges, at sagsøgte berettiget ud fra de i sagen foreliggende oplysninger har kunnet lægge til grund, at sagsøgeren ikke har haft en nær og længerevarende tilknytning til arbejdsmarkedet forud for patientskaden, og at det ikke er sandsynliggjort, at hun ville kunne have opnået en sådan tilknytning.

Det gøres derfor gældende, at patientskaden ikke har medført en varig nedsættelse af sagsøgerens evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde, idet følgerne af patientskaden ikke har medført en betydelig indkomstnedgang i forhold til sagsøgerens hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet.

Arbejdsskadestyrelsen har i sin vejledende udtalelse af 14. februar 2012 (bilag 11), hvor det er vurderet, at sagsøgerens erhvervsevnetab er under 15%, bekræftet sagsøgtes skøn. Det er i Arbejdsskadestyrelsens begrundelse bl.a. anført, at sagsøgeren på grund af de massive forudbestående gener ikke ville have været i stand til at vende tilbage til arbejdsmarkedet, selv om patientskaden i 2006 ikke var sket.

Det skal ligeledes understreges, at Kommune ved sin pensionsafgørelse af 25. marts 2010 (bilag 9) udover hofteoperationen i 2006 har lagt vægt på en lang række andre faktorer for tilkendelsen af førtidspensionen.

De efterfølgende oplysninger i sagen underbygger således fuldt ud, at sagsøgtes vurdering ved afgørelsen af 18. september 2008 har været korrekt."

Rettens begrundelse og afgørelse

Retten lægger efter sagens dokumenter til grund, at **A** som teenager fik en skade på venstre hofte, og at hun siden har haft smerter. Hun har ifølge de lægelige oplysninger ad flere omgange været til en række undersøgelser for smerter i hofte, ryg, skulder og knæ. Det fremgår af en journaltilførsel for den 16. december 1997 fra **G** Sygehus, Ortopædkirurgisk Ambulatorium, at hun igennem årene kun har haft en særdeles sporadisk tilknytning til arbejdsmarkedet på grund af konstante rygsmerter. Patientens smerter lokaliseres helt dels i venstre skulder og i bryst- og lænderyg. I en udtalelse af 22. marts 1999 fra **S** Områdekantor er det oplyst, at hun fortsat har helbredsproblemer med venstre side, dvs. arm, skulder, indimellem knæ, samt ryggen. Det er videre oplyst, at hun havde et fravær på 45 % fra et kursusforløb på Kvindeværkstedet, og at de fleste fraværsdage skyldtes, at hun har haft mange smerter i ryggen og venstre arm, skulder. Retten lægger efter en samlet bedømmelse af oplysningerne, herunder **A's** egen forklaring til grund, at hun, siden hun forlod skolen, kun haft erhvervsmæssig beskæftigelse i meget ringe omfang med kortvarige ansættelser på deltid og meget fravær, og at dette skyldtes smerter, der stammede fra hendes grundlidelse i hoften, samt i et vist omfang hendes sociale forhold. Hendes manglende tilknytning til arbejdsmarkedet underbygges af, at hendes årlige lønindtægt i årene 1997-2005 var mellem 615 kr. og 27.847 kr.

A havde ifølge journaltilførsler fra **G** sygehuset i Ortopædkirurgisk afdeling, i 2005 slidskader i både hofte og skulder og fik derfor tilbudt både en hofte- og en skulder operation. Hun blev opereret i skulderen den 1. juli 2005, idet skulderoperationen skulle foretages først af hensyn til, at hun skal kunne gå med stokke efter hofteoperationen. Af journalnotat af 10. oktober 2005 fremgår, at hun havde temmelig ondt i skulderen, og at hun ikke var kommet rigtigt i gang med træningen.

Retten vurderer på den beskrevne baggrund, at **A**, selvom hofteoperationen havde været vellykket, fortsat ikke ville kunne have opnået en nær og længerevarende tilknytning til arbejdsmarkedet. Retten har herved lagt vægt på, at hun fortsat havde sin grundlidelse i hoften og sine smerter i skulderen. Hun havde endvidere i en alder af 36 år aldrig haft et stabilt arbejdsforløb. Denne vurdering ændres ikke af, at hendes sociale forhold efter hendes forklaring har bedret sig. **A** har derfor ikke som følge af patientskaden lidt et erhvervsevnetab, der giver krav på erstatning. Efter det anførte frifindes Patientskadeankenævnet.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte Patientskadeankenævnet frifindes.

Sagsøgeren A betaler i sagsomkostninger til sagsøgeren 13.750 kr. Salæret betales inden 14 dage efter, at dommen er afsagt.

Iben Vikjær Sandholt
dommer
/kap

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Esbjerg, den 25. marts 2013.

Tine Jessing Hvass, afdelingsleder